

[Aksel Larsen.]

nøjagtig lige så frit stillet som dengang, to ministre havde været i Ottawa, tror jeg det var, og sagt ja til Grækenlands og Tyrkiets optagelse i Atlantpagten, og hvor man havde sikret sig, at et flertal i det udenrigs-politiske nævn støttede dette ja. Nøjagtig lige så frit stillet er rigsdagen her, men heller ikke mere.

Jeg finder grund til at opholde mig en lille smule ved denne fremgangsmåde ved en sags forberedelse, den, at man sammenkalder visse partiformænd til fortrolige møder med regeringen, hvor man gennemgår det hele og tilrettelægger alt således, at det kan gå så smertefrit som muligt gennem rigsdagens to ting, og man kan undgå mest mulig diskussion. At dette bl. a. har været formålet eller en af følgerne, fremgår af sagens behandling i landstinget, hvor der praktisk talt ikke har været diskussion, hvor man har ment at kunne undgå diskussion med den mistelten, som man vidste man ikke kunne tage i ed, og hvor man blot er kommet med nogle flotte statsministerielle bemærkninger uden relation til det, der var sagt. Det fremgår også af det, der er sagt af de ærede ordførere her ved første behandling i folkettinget, hvor vi har hørt nogle meget kønne taler, men hvor man egentlig ikke er gået ind på sagens dybere realitet.

Jeg finder grund til at opholde mig ved dette, fordi man må have lov til at sige til dem, der praktiserer sådanne fremgangsmåder, at de arbejder på at sætte parlamentet reelt ud af spillet, at de har ladet det demokrati udi deres opfattelse, som de til daglig taler så højt og så smukt om, begå selvmord; skal der være mening i, at man har en rigsdag og et parlamentarisk demokrati, må det være rigsdagen som sådan, man forhandler med, og så kan man ikke foretage et vilkårligt udvalg af repræsentanter for partier, der er valgt ind i rigsdagen, og forberede i fortrolighed en sag med dem. Når man gør det, så torpederer man det, man påstår er ens egne demokratiske grundsynspunkter, og samtidig kan man ikke undgå, at der rejser sig

en berettiget mistanke om, at der virkelig her er ting, som ikke tåler dagens lys, ja, end ikke tåler den smule kunstigt lys eller den smule nordlys, der kan fremskaffes ved Mesters Vig i den tid, da solen ikke står på himlen i de egne. Jeg er fuldstændig klar over, at der er ting, man ikke vil have frem, ellers ville sagen ikke være blevet behandlet på den måde i landstinget, og ellers ville man ikke have fået en så kortfattet og summarisk forelæggelsestale af den højtærede statsminister her i folkettinget.

Jeg kan ikke se, at vi har fået nogen reel, endsige fyldestgørende begrundelse for, at dette, som man højstemt kalder det nordiske mineselskab, ikke skal være et rent dansk selskab. Jeg kan ikke se, vi har fået nogen dokumentation af, at Danmark ikke er i stand til at skaffe den fornødne kapital til at foretage undersøgelserne af blyforekomsterne ved Mesters Vig og i givet fald iværksætte udnyttelsen af dem. Så fattigt er Danmark vel heller ikke, hvadenten det drejer sig om 15 eller 100 millioner, at man ikke skulle kunne skaffe dette beløb til at investere i et sådant selskab.

Der er anført noget, som man måske tror kan opfattes som en begrundelse, nemlig at vi ikke har så mange erfaringer med hensyn til minedrift. Nej, det er der ingen der påstår; men hvis en kapitalist føler trang til at bygge og drive en tekstilfabrik eller en maskinfabrik, så behøver han dog ikke at have den ringeste smule begreb om, hvordan man fremstiller tekstilvarer eller maskiner. Det samme turde vel gælde, når danske landbrugere opretter et andelssvineslagteri; det kræves ikke, at hver eneste andelshaver nøje ved, hvordan man slagter et svin og af det fremstiller første classes bacon, og hvad der ellers fremstilles af et svin. Nej, det engagerer man for penge sagkyndige til at ordne, men de, der investerer penge i foretagendet, behøver i og for sig ikke at have begreb om det. Man kan meget vel skaffe sig sagkyndig assistance, uden at man behøver at lade dem, der formodes at besidde sag-